Biyografik Filmde Ailenin Hakkı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 4. Hukuk Dairesi	14.05.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/6072	2026/5853	TMK 24, TBK 58, Anayasa 20, Anayasa 27, AİHS 10

ÖZET

Vefat eden tanınmış sanatçının hayatını mirasçıların rızası olmadan işleyen ve özel hayata dair kurgu sahneler içeren filmde, toplumun filmi sanatçının hikâyesi olarak bilmesi ve üstün kamu yararı bulunmaması nedeniyle ailenin kişilik hakkına üstünlük tanınarak ret kararı bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/biyografik-filmde-ailenin-kisilik-hakki-2026-5853/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

4. Hukuk Dairesi 2023/6072 E. , 2026/5853 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/6 63... /2750 Karar

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacılar vekili tarafından duruşma istemli temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, 28.04.2026 tarihinde duruşma yapılmasına ve duruşma gününün taraflara davetiye ile bildirilmesine karar verilmiştir.

Belli edilen gün ve saatte davacılar vekili Avukat ... ve Avukat ... ile davalı vekili Avukat ... geldiler. Taraflar vekillerinin sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra işin incelenerek karara bağlanması için uygun görülen 18.04.2026 Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlenerek dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; müvekkillerinin merhum sanatçı ...'nın yasal mirasçıları olduklarını, basında ve sosyal medyada ...'nın hayatının konu alınacağı "..." isimli sinema filminin

çekimlerine başlanılacağına dair haberler yer aldığını, bunun üzerine müvekkillerinin ... Sinema ve Telif Hakları Genel Müdürlüğü'ne gönderdikleri yazıda film projesine muvafakat vermediklerini bildirdiklerini buna rağmen filmin 07.02.2020 tarihinde vizyona gireceğine dair afişler ve tanıtım videoları yayınlandığını, filmde yer alan olayların tamamen gerçek dışı olduğunu, sanatçının hayatına yer verilmesine rağmen ölene kadar hep yanlarında bulunan müvekkilleri olan ailesine yer verilmediğini, yok sayıldıklarını, ailesi yerine kurgu karakterlere yer verildiğini, filmin vizyona girmesinin telafisi mümkün olmayacak şekilde kişilik haklarına saldırıya yol açacağını, filmin yapımcısı olan davalı şirketin müvekkillerinin zararından sorumlu olduğunu belirterek kişilik haklarına yapılan saldırının tespiti, önlenmesi ve son verilmesini talep etmiş; ıslah dilekçesi ile kişilik haklarına yapılan saldırının tespiti, önlenmesi ve son verilmesi, kararın ilgili kişi ya da kurumlara bildirilmesi, 1,00 TL manevi tazminatın davalıdan tahsili, davalı hakkında kınama kararı verilmesi ve bu kararın yayınlanmasını talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; dava konusu filmin tamamen kurgu olarak tasarlandığını, davacılardan filmde bahsedilmediğini, davacıların sadece fragman üzerinden saldırı olduğunu iddia etmelerinin hukuka aykırı olduğunu, sanatsal ifade özgürlüğü sınırlarının aşılmadığını, davacıların kişilik haklarına saldırı olmadığını belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava konusu "..." isimli sinema filminin tanınmış bir kişinin hayatından öyküleştirilmiş bir senaryo olduğu, biyografik belgesel türünde olmadığı, sadece sanatçının toplum önünde yaşadığı bir kaç olaydan esinlenildiği, tasarlanan bir kurgu olduğundan senaryo yazarlarının hayal dünyasında baş karakter ...'nın eşi ve çocuklarının hiç var olmadığı, gerçeklikten öte kurgu niteliğinde yaratılan karakterler üzerinden gidildiği, filmin senaryosunda da ...'nın yaşadıklarından değil soyadı olmayan tasarlanmış karakter olarak ...'in öyküsünün anlatıldığı, eser kurguya dayalı olarak tasarlanmış senaryoya ilişkin olup, ...'nın gerçek hayatında olmayan olayları işlemesinin eşi ve çocuklarının kişilik haklarına saldırı teşkil etmeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine; Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava konusu filmde davacılar ve davacılar murisinin kişilik haklarına saldırının söz konusu olmadığı, İlk Derece Mahkemesi kararının yerinde olduğu gerekçesi ile istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacılar vekili temyiz dilekçesinde; bölge adliye mahkemesi kararının gerekçesiz olduğunu, istinaf incelemesinin duruşmalı olarak yapılması talepleri hakkında karar verilmediğini, beyanı

alınan davalı tanığının davalı şirket ile bağlantılı olduğunu, beyanının kabul edilemeyeceğini, duruşmadaki beyanları ile daha önce basında yer alan sözlerinin çelişkili olduğunu, hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenebilecek bir konuda bilirkişi raporu alınmasının ve bu bilirkişi raporuna dayanılarak hüküm tesis edilmesinin hukuka aykırı olduğunu, bilirkişi raporuna itirazlarının değerlendirilmediğini, filmin basında ...'nın hayatı olarak duyurulmasına rağmen kurgu şeklinde kabul edilmesinin doğru olmadığını, sanatçının gerçek yaşamı ile bağdaşmayan dava konusu film nedeniyle ailesi olan müvekkillerinin kişilik haklarına saldırıda bulunulduğunu, eşi ve çocuklarının filmde yok sayılmasının kabul edilemeyeceğini, sanatçının hatırasının zedelendiğini, verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğunu belirtmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık; merhum sanatçı ...'nın hayatının konu alındığı "..." isimli sinema filmi nedeniyle yasal mirasçıları olan davacıların kişilik haklarının saldırıya uğradığı iddiası ile manevi tazminat, hukuka aykırılığın tespiti, önlenmesi ve durdurulması, kınama ve yayın talebine ilişkindir.

Uyuşmazlığın çözümü açısından öncelikle konuyla ilgili kavram ve yasal düzenlemelerin irdelenmesinde yarar vardır.

Manevi zarar, kişilik değerlerinde oluşan objektif eksilmedir. Duyulan acı, çekilen ızdırap manevi zarar değil, onun görüntüsü olarak ortaya çıkabilir. Acı ve elemin manevi zarar olarak nitelendirilmesi sonucu, tüzel kişileri ve bilinçsizleri; öte yandan, acılarını içlerinde gizleyenleri tazminat isteme haklarından yoksun bırakmamak için yasalar manevi tazminat verilebilecek bazı olguları özel olarak düzenlemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 20 maddesi;

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz."

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 27 maddesi;

"Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir."

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (Sözleşme) 10 maddesi:
" Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar..."

472 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 24 maddesi;

“Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hakimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir.

Kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır.”

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Kişilik hakkının zedelenmesi" başlıklı 58. maddesi;

"Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine, diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre ifade özgürlüğü demokratik toplumun temelini oluşturan ana unsurlardandır. AİHM, ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında ifade özgürlüğünün toplumun ilerlemesi ve bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini teşkil ettiğini yinelemektedir. AİHM'e göre Sözleşme'nin 10 maddesinin ikinci paragrafı saklı tutulmak üzere ifade özgürlüğü sadece toplum tarafından kabul gören veya zararsız ya da ilgisiz kabul edilen bilgi ve fikirler için değil incitici, şoke edici ya da endişelendirici bilgi ve düşünceler için de geçerlidir. Bu, yokluğu hâlinde demokratik bir toplumdan söz edemeyeceğimiz çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin bir gereğidir. AİHM, Sözleşme'nin 10 maddesinde güvence altına alınan bu hakkın bazı istisnalara tabi olduğunu ancak bu istisnaların dar yorumlanması ve bu hakkın sınırlandırılmasının ikna edici olması gerektiğini vurgulamıştır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. Handyside/Birleşik Krallık [GK], B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49; Von Hannover/Almanya (No. 2) [BD], B. No: 40660/08, 60641/08, 7/2/2012, § 101).

AİHM, 10 maddenin -özellikle bilgi ve fikir edinme ve yayma özgürlüğü kapsamında- sanatsal ifade özgürlüğünü de içerdiğine ve bu durumun her tür kültürel, siyasi ve sosyal bilgi ve fikrin değiş-tokuşuna katılma fırsatı yarattığına dikkat çekmektedir. AİHM sanat eserleri yaratan, dağıtan veya sergileyen kişilerin fikir ve görüşlerin yayılmasına katkıda bulunduklarını, bunun da demokratik bir toplum için büyük önem taşıdığını vurgulamıştır.

Bu aşamada, yarışan temel hak ve özgürlüklerden kişilik haklarının (şeref ve itibarın korunmasını isteme hakkı) korunması ile sanatsal ifade özgürlüğü arasında adil bir dengenin kurulması gerektiğini belirtmek gerekir.

Sanatsal ifade özgürlüğü ile kişilik değerlerinin karşı karşıya geldiği durumlarda; hukuk düzeninin çatışan iki değeri aynı zamanda koruma altına alması düşünülemez. Bu iki değerden birinin diğerine üstün tutulması gerektiği, bunun sonucunda da, daha az üstün olan yararın daha çok üstün tutulması gereken yarar karşısında o olayda ve o an için korumasız kalmasının uygunluğu kabul edilecektir. Bunun için temel ölçüt kamu yararıdır.

Bu kapsamda somut olay incelendiğinde, 16.11.2000 tarihinde vefat eden merhum sanatçı ...'nın hayat hikayesinin konu edildiği "..." isimli sinema filminin çekilmesine ve yayınlanmasına mirasçıları olan davacıların rızalarının bulunmadığı ve bunun davalı tarafça bilindiği anlaşılmaktadır. Mahkemece sinema filminin tanınmış bir kişinin hayatından öyküleştirilmiş bir senaryo olduğu, biyografik belgesel türünde olmadığı, filmin senaryosunda da ...'nın yaşadıklarından değil soyadı olmayan tasarlanmış karakter olarak ...'in öyküsünün aktarıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmişse de toplum tarafından bu filmin ...'nın hayat hikayesi olarak bilindiği, dava konusu

filmde gerçekliğine dair bilgi bulunmayan sanatçının özel hayatına ilişkin kurgusal karakterlere ve olaylara yer verildiği, sanatçının sağlığında ve ölümünden sonra toplumdaki rolü değerlendirildiğinde eserleri ile kamuoyunda bilinen ve tanınan bir sanatçı olduğu, özel hayatına dair sahneler içeren filmin yapılmasında ve yayınlanmasında üstün tutulması gereken bir kamu yararının bulunmadığı, toplumda değer görmüş bu itibarının zedelenmesine yol açabilecek kurgulama sahnelerle davacıların kişilik haklarının zarar gördüğü, somut olayda çatışan değerlerden aile hayatı ile özel yaşama saygı hakkına üstünlük tanınması gerektiği tespit edilmekle davanın tümden reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR

1. Yukarıda açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde davacılara iadesine,

40.000,00 TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak duruşmada vekille temsil olunan davacılara verilmesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

14.05.2026 tarihinde Üye ...'ın karşı oyu ve oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY GEREKÇESİ

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlere, özellikle delillerin değerlendirilmesinde bir isabetsizlik görülmemesine göre yerinde bulunmayan temyiz itirazlarının reddiyle usul ve yasaya uygun olan hükmün onanması görüşünde olduğumdan sayın çoğunluğun bozma kararına katılmıyorum.